

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
Чернігівської обласної
військової адміністрації
21 листопада 2024 року № 921
(в редакції розпорядження
начальника Чернігівської
обласної військової
адміністрації
від 17 липня 2026 р. № 1008)

ОБЛАСНА ПРОГРАМА

охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки

м. Чернігів, 2026 рік

ЗМІСТ

	стор.
1 Паспорт Обласної програми охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки	3
2 Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
3 Мета Програми	5
4 Шляхи розв'язання проблеми, фінансове забезпечення Програми	5
5 Завдання Програми	6
6 Очікувані результати виконання Програми	7
7 Координація та контроль за ходом виконання Програми	8

Додаток 1. Ресурсне забезпечення Обласної програми охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки

Додаток 2. Напрями діяльності та заходи Обласної програми охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки

Додаток 3. Результативні показники Обласної програми охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки

1. Паспорт Обласної програми охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025-2030 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Чернігівська обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 18.10.2024 № 847 «Про розроблення проекту Обласної програми охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки»
3.	Розробник Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації
4.	Відповідальні виконавці Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації
5.	Учасники Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації, комунальне підприємство «Діловий центр» Чернігівської обласної ради, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, благодійники, спонсори
6.	Термін реалізації програми	2025–2030 роки
7.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього:	8298,864 тис. грн
	у тому числі:	
8.1.	коштів обласного бюджету	6198,864 тис. грн
8.2.	Інші кошти, не заборонені чинним законодавством	2100,0 тис. грн

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Обласна програма охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки (далі – Програма) розроблена на підставі Закону України «Про охорону культурної спадщини», постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2001 № 1768 «Про затвердження Порядку укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини, щойно виявлені об'єкти культурної спадщини чи їх частини» (зі змінами), спільного наказу Міністерства культури і мистецтв України та Державного комітету України з будівництва та архітектури від 27.01.2004 № 30/10 «Про затвердження Порядку встановлення та утримання охоронних дощок та охоронних знаків на нерухомих пам'ятках», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 9 лютого 2004 р. за № 172/8771, наказу Міністерства культури України від 11.03.2013 № 158 «Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2013 р. за № 528/23060 (зі змінами), та інших чинних нормативно-правових документів.

Захист і збереження культурної спадщини є невід'ємною складовою національної та регіональної культури для самоідентифікації нинішнього і майбутніх поколінь українського народу.

Культурна спадщина здатна підвищити привабливість територій, бути інструментом місцевого економічного розвитку та стимулювати національну пам'ять.

Чернігівська область займає одне з провідних місць в Україні по кількості пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва. На території області налічується 135 пам'яток національного та 175 місцевого значення. Деякі з них об'єднані у заповідники, яких на території області 3: Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця», Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній», Національний історико-культурний заповідник «Качанівка». Чимало пам'яток становлять виняткову історичну, архітектурну, художню та наукову цінність не тільки для області, а й для всієї України.

Збройна агресія російської федерації проти України завдала значної шкоди об'єктам культурної спадщини на території всієї країни і, зокрема, на території Чернігівської області. Протягом 2022-2024 років на території області різного ступеню пошкоджень та руйнувань зазнали 44 пам'ятки архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва національного та місцевого значення.

Стаття 54 Конституції України передбачає, що держава забезпечує збереження та охорону культурної спадщини. Відповідно, органи державної влади та органи місцевого самоврядування створюють належні умови для збереження та охорони культурної спадщини на місцях. Розбудова системи державного устрою України, повноцінної системи державної влади створюють відповідні умови щодо збереження національної культурної спадщини.

Важливими напрямками охорони та збереження об'єктів культурної

спадщини є:

- виявлення нерухомих об'єктів культурної спадщини;
- взяття нерухомих об'єктів культурної спадщини на державний облік;
- здійснення заходів щодо занесення нерухомих об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;
- проведення моніторингу та інвентаризації нерухомих об'єктів культурної спадщини;
- формування облікових справ об'єктів культурної спадщини;
- забезпечення захисту об'єктів культурної спадщини від загрози знищення, руйнування або пошкодження;
- укладення охоронних договорів на об'єкти культурної спадщини;
- встановлення та утримання охоронних дощок на об'єктах культурної спадщини та ін.

Реалізація вищенаведених напрямків можлива за умови достатнього фінансування, що дасть змогу здійснити заходи практичного спрямування щодо охорони й збереження пам'яток та об'єктів культурної спадщини Чернігівської області.

3. Мета Програми

Основною метою Програми є реалізація державної політики у сфері охорони культурної спадщини, щодо забезпечення охорони, збереження, використання та популяризації пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області.

4. Шляхи розв'язання проблеми, фінансове забезпечення Програми

Шляхи здійснення охорони та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2025–2030 роки:

- 1) проведення досліджень щодо виявлення об'єктів культурної спадщини;
- 2) виготовлення облікових карток на об'єкти, які виявлено в процесі досліджень і щодо яких подано Картку виявлення об'єкта культурної спадщини;
- 3) занесення об'єктів архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;
- 4) проведення моніторингу пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва з метою запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання об'єкта культурної спадщини, його території та зон охорони пам'яток;
- 5) формування облікових справ на пам'ятки архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва місцевого значення;
- 6) виготовлення та встановлення охоронних дощок і охоронних знаків на пам'ятках архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва – один з

обов'язкових заходів збереження та захисту пам'яток від пошкодження, руйнування або знищення;

7) виготовлення науково-проектної документації на проведення протиаварійних, консерваційних та реставраційних робіт та проходження експертизи на пам'ятках архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва;

8) реставрація, протиаварійні роботи на пам'ятці архітектури місцевого значення «Губернська земська управа» (охоронний № 2-Чг) по вул. Шевченка, 7, м. Чернігів, Чернігівської області;

9) ремонт (реставраційний) приміщень пам'ятки архітектури та історії – Будинку губернської земської управи по вул. Шевченка, 7, м. Чернігів.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету у межах асигнувань, які виділяються органам виконавчої влади з урахуванням завдань, передбачених Програмою, а також інших коштів, не заборонених чинним законодавством. Ресурсне забезпечення Програми зазначене в додатку 1.

Обсяг фінансування Програми на 2025–2030 роки за рахунок коштів обласного бюджету Чернігівської області складає 6198,864 тис. грн та інших коштів, не заборонених законодавством – 2100,0 тис. грн. Головними розпорядниками коштів є Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації та Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації.

Відповідальні виконавці Програми – Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми на 2025–2030 роки складає 8298,864 тис. грн та може коригуватися під час її виконання в залежності від потреби, фінансових можливостей обласного бюджету та з дотриманням вимог ст. 85 Бюджетного кодексу України. Напрями діяльності та заходи викладені в додатку 2.

5. Завдання та заходи Програми

Основним завданням Програми є забезпечення виконання в області Закону України «Про охорону культурної спадщини» та збереження пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області.

Завданнями та заходами Програми є:

1) забезпечення проведення досліджень щодо виявлення об'єктів культурної спадщини;

2) забезпечення виготовлення облікових карток на об'єкти, які виявлено в процесі досліджень і щодо яких подано Картку виявлення об'єкта культурної спадщини;

3) забезпечення занесення об'єктів архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

4) забезпечення проведення моніторингу пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва;

5) забезпечення формування облікових справ на пам'ятки архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва місцевого значення;

6) забезпечення виготовлення та встановлення охоронних дощок і охоронних знаків на пам'ятках архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва – один з обов'язкових заходів збереження та захисту пам'яток від пошкодження, руйнування або знищення;

7) забезпечення виготовлення науково-проектної документації на проведення протиаварійних, консерваційних та реставраційних робіт та проходження експертизи на пам'ятках архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва;

8) проведення протиаварійних робіт на пам'ятці архітектури місцевого значення «Губернська земська управа» (охоронний № 2-Чг), у тому числі виготовлення науково-проектної документації на протиаварійні роботи та проходження експертизи;

9) проведення ремонту (реставраційного) приміщень пам'ятки архітектури та історії – Будинку губернської земської управи по вул. Шевченка, 7, м. Чернігів.

6. Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми забезпечить реалізацію державної політики у сфері охорони культурної спадщини, сприятиме охороні та збереженню пам'яток архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва Чернігівської області.

Результативні показники виконання напрямів діяльності та заходів Програми, які дозволять провести оцінку ефективності виконання її завдань і заходів та здійснювати моніторинг досягнення запланованих цілей, викладені в додатку 3.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації здійснює моніторинг виконання заходів Програми та підготовку звітів відповідно до розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 05.05.2016 № 245 «Про Порядок розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання».

Начальник Управління
містобудування та архітектури
Чернігівської обласної
державної адміністрації

Сергій КУРЕНЯ